

Հրատարակիլ յամեն Շաբաթ
ալիք որ ըստ Կոստանթնուպոլսի
արեւիկան 4, Պոստիք 23 և
բաւական փողով նկատուեալ 500:

ՌԵՍՊԵԿՏԱԿԱՆ ԶԱՄԱՆԻ ԵՐԶԱՆԿ

Ոմենայն տգիտչին հրատարակութիւնը ձրիտըպիւն:
Առ անձին հզոր ուսիցը
ճանաչի անոյ առ տողի:

Պ Ե Ր Ե Ր Ե Ր

ԼՐԱԿԱՆ ԵՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԵԱՆ ԵՐԶԱՆԿԱՆ ԳԵՐԱՆԵՐ

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԵԱՆ ԵՐԶԱՆԿԱՆ ԳԵՐԱՆԵՐ 29

ՔԱՂԱՔԱՆԵՐ

ԿԱԼԿԱԹԵ

Իբրեւ անհունեալ գէթ անազան
ուրիշն ստանալ զհայտարար լրագիր . և
բարեբաւր բաժանորդաց բաժանել,
ամուսն 15 թուով գրութիւն և հաս
առ մեղ չաւտարարութեամբ, զոր հը
րատարակեմք ի ներքոյ, և պատմաց
“Թէ չըջարեալիս թղթով Հարգոյ
բարեկամի ուրուք թերթիք ինչ ոյս
լրագրի բաժանեցան ի Կալիպոս”

Ար ընթեանալ զէջս Աղգասիրիս
այսորիկ իմանայ իսկոյն թէ հրապարակ
բաժանալ Արարատեան թղթիւն թիւն
յոյգունիւ իւրում զթուով Պարոն
Աղգասիրի Աղգասիրի . և և զթերթիս
ինչ լրագրիս.— Թէ Արարատի Արար
տագրի նորո՞ ծրպէս բարեհաճեցաւ
իւրով իսկ անուամբ երեւիլ յորդոր
Պատուելի հասարակութեան մերոյ ի
նպատակ ոյս լրագրի, և թէ Արար
տեան լրագրիս զիւրոյ իւրով

իսկ ծախիւք տանէ ի տուն անկաւ,
վասն բաժանորդս զանոնից նմին՝
չաւ մաւաղեալ վասն յնկերին . Տե
սանէ ևս՝ մի մի զանաւան և զտեղիս իւ
րաբանչիւր բաժանորդացիս, — Ի ինչ
միայն մնայ իմանալի, և ոյն է՝ զի հա
ւատացեալ նորո Աղգասիրիս զրաւ
թեան՝ ոչ միայն երարձ ի ձեռն նո
րա ղթիւս Աղգասիրիս՝ ոյս նաեւ հա
րարաւոր հատուր գրոյ իւրոյ ի ձե
ռն Տեառն Խաւհալոյ՝ (Ս) . վար
դարեալիս, մասամբ նաեւ վճարելով
զծախան:

Իսկ արդ՝ եթէ Պարոն Աղգասիրի
ոչ հաճի շատանալ մերովք աղբա
տիկ Երեւանի, եղիցին կամք իւր,
մեք ի մերոյս հոգմանէ կարեմք ա
սել՝ թէ զոր պարան էաք անել ա
րարաք:

Իթէ Աղգասիրիս ետանալ և սէրն
Հայրենեաց՝ որ յայս քան ի հեռա
տանէ թափ անցանել և միտնալ գուն
գործէ հազար անցութեամբ ընդ հե
ռաւոր Հայրենակցաց, ոյսպիսի ան

աղնեակ վիճարկման թեան ընկալի—
Տխուր եմք յիբուէն, զի օղակցաք ՚ի
դատարար թեան մերում:

—Պատուելի Պարոն և Տիկին Վարդապետ Սարգիս Մանուկեանց հանգերձ օրիորդ իկ Շափէրեաւ դրստերս իւրեանց, Պարոն Սարգիս Յովսէփ որդւոյն, և Պարոն Մեայտիան Ս. Տէր Ստեփանեան՝ վերադարձան ՚ի Սուլմիան՝ Յովսէփ Ս.Ա.ՈԿ. նաւով ՚ի 21 ամսոյս, ուստի երթալոց են ՚ի Սանգուն, Մաղմեմք նոցա յԱրսուճոյ ուրախ նաւարկութիւն և երջանիկ կեանք:

—Մին Նշմարիտ Բարեկամ Հնդկաստանի անուս՝ ազգաւ Հայ, Յունիար 7 թուով 1848 զրեղով առ Լնդ յիշման լրագիր՝ «Համառոտե՛ նմա գրարու նախութիւն գաշին կոնքոյ յամի Տիտան» 1858.— յերևս հարկանէ Բարեկամին Հնդկաց զհարձիւ իւր՝ որ տէ՛ւ, Վերջո՛ւս դա՛ն, որ խեցաւ զան յաղագրական ուստի և որոյ իւր ընդ երեւ խողել զԲարեկամս Լեկոնի Գործի (Անգլոս) իմ համալիլ ՚իմ հարգական և հազարն իտանն՝ Բէ ոչ, Բարեկամն քաջ զխաէ գրաստութիւն Հնդկաստանի, և ոչ իմանայ թէ առաջին ՚ի Հրապարակին Մուղղլ ինքնակարաց ընկալաւ եղն ՚ի ձեռն Հայոց, ոչ յիշէ թէ Խաչիկ Առաքել ոմն ՚ի ձեռն առնին Առաջնորդոց՝ սրտակցաւ արտակերտ Գեորգայ Երորդի (Միդդել) և սուսերաւ՝ ժառն հաւատարմութեան իւրոյ, Ո՛չ զխաէ թէ Առանք թաղաւ Հոյ սկսեալ ՚ի ժամանակէ գաղնադրութեան

* Չարմանա՛ զի երբորքէ հալ լնի յիշել լրագրու, Երևաւ զԲարեկամս և զառաջին ընդ ազգիս Հայոց՝ ամիսիկն միսն ՚ի Տոմարոն՝ որ ընդ Բաղնիսար փանսի:

Ա. Տ. Ա. Ը.

† Առջ Սարգիս եր առաջին Հայն, որ ընկաւ զհրապարակն՝ Երևաւ էր ինկալն Մարգարոյ՝ որ էր, և իմն վառ սփն որոն Ընկերաբէկն Արեւելեան Ընկերարանի:

Ա. Տ. Ա. Ը.

մինչ ջարդ՝ ընկարան զՀայս իբրեւ լղ Տնեալ Բողոքացի Հապատկա՝ հաւատարարաւեալ թեամբ, ուստի և ամենայն վճիռ ք նոցա՝ ուր յարեմ և Հայք կացին կուսակցութ՝ ատան, և յիշատակող ընցան առ ՚ի ցոյց հաւատոյ և օրինաւորութեան գաշին այնորիկ, Ո՛չ գիտե թէ երեւի դատարար նոցա որդիս Էին Ս. Ա. իկեմ Ք ձեռ, Ս. Ք ձեռ Մեկնեալ և ոչ ք ՚ի դատաւորաց՝ իմաստութեամբ ՚ի նոցանէ անթերիք, ընկարան և վճիռցին իսկ լղ Հայս յամենայն խնդիրս նոցա իբրեւ առանձնաշնորհ Միդդելացի Հապատկա, և զերազոյն տանին միայն կնքակալս, Գ. խոն, քայց ոչ կամի ընդունել, գարտաւորի ընդունել, և զԷն յառաջ բերէ «Եւն Հայ Լեւոնէ Լաւոյն գիրի» ոչ ազգաբազմի Լեւոն և ոչ զառաւորաբար»:

Օ արմանք են ազգաբն զի Բարեկամն զերաւուն Հայոց թոցս ՚ի իմամս խորհրդարանի դատաւորաց, քայց ՚ի մասին պաշտպանութեան մտադատարաց, ծաղալի ընկի յալս աշխարհի, ինքն իւր խորհրդական, ինքն իւր խորհրդակց, ինքն իւր խորհրդարան և օրենսդիր Միդդել ձեռնադրով:

Տեսցէ ՚ի «Մ. օրրոնի» Օրանուցման նմ էջ 14, 16, 159, 161, 282, Որով ուսանին, զի ՚ի սկզբանէ հաւատարմութեան գերադրին Առնին ՚ի Կախթա՛ ջամ Տիտան 1841, գատարարք գերադրին տանին համար, ին դճայս առանձնաշնորհ Հապատկա (Բրիտանիոյ) Ուսանին նախ՝ զի վէճք նոցա քննեցան և կրտակատարութիւնք զոյկց նոցա շնորհեցան, թէ և ՚ի Չին, ՚ի Մ. արշիդարան և յայտարարութեան իւրեւրոյն Առնից թաղաւ Հոյն՝ մեռան մարդիկն, Էրեւն ընթեմաւ զՊոլս էջ 14 և զԿաղար ընդգէմ Հալիէայ (էջ 396) ՚ի ծա-

նույնպէս Սօրաճի՝ փութով ուսանի զի Սաղիսարոս ոք սաշտգանի յորժամ օրինաք ինչ գործիցէ, և ոչ յորժամ արտաքոյ օրինաց։—

Բնթեօնուժ ի պատուական յրազրից քաղուած ինչ իւրաքանչեւ Սաղիսարոս, յորում իստի ընդդէմ ինդրոյն Սեղբուժայ ընդդէմ Սեփանի։ Ի իցին հալածիք գաւաւսարաց Սաղիսարոս օրոյնի ինչ և հարկիցին, տակաւին վճիւղ գերագոյն Լաւնին Կալիսթոսի՝ հրատակից անելով զպաղանի խորհրդարանն՝ գլխեզրոն ամենայն Իսրայէլի Սիւսթրեալ Թատաւրութեան Կազմից, որոյ վճիւղք նաքա օրէնք են ամենայն նախագահութանց, թէ Տիկնականն առեւելից և թէ Ռեկիսականացն՝ ապաքէն գերադրոյն ևս համարիմ։

Ապաքութիւն և Բարեկամին Հնդկատանի՝ գնել թէ բարոք Սեփանայ ընդդէմ Սեփանի լիալ իցէ վասն 12 Ուստի տաւ իցն՝ օր ոչ և, այլ մասնաւոր վասն յանցանաց, յարձակմանց և տարապարտ բանդարկութեանցն։— Ամենայն ոք գիտէ, զի գերագոյն աւետան չէ սեղի բողոքանաց, որպէս բարեկամն համարի, ուստի և այս իրաւացի գանդ սու վասն անիրաւ ընթացից և հրամանաց Սաղիսարոսին՝ էր վասն գերադրոյն արդարութեան։

Հաղում ինչ ասի և լի զննեցից Սաղիսարոսի Սաղիսարոսի ոյս օրոյնի, որպէս և զգիտեալուն՝ բայց զաշտգան Բարեկամից, այլ ես ոչ երկարեմ, յաւետ ի պատիւ անձանցն՝ զորմէ և բանն։—

Հրատարակեցաւ Լ. Հատար Ճանապարհորդութեան Սեփանայի Գլխաւորութեանց ի հայս յուսով ըն-

ծայտեղեալ Առաքելագատիւ Տեառն Երեմիայի Կազմից ի Սաղիսարոսի ամենայն Հայաց։—

Արում հեանի աղագրութեամբ Բ. Հատարն ի Պարսկաստան, և անուանի անձնագիր ծառայն Ազդի իւրոյ տաւել ևս շարհաց, և քովալիբութեան Բարեկամացն արժանի լինել յանթեքի վճար պատարագի ամուսնութեան Եւս. Արում արձանք յիշատակաց են արժանիք ընդ դարս։

ԲԹԸԻԵ

Ի 16 Երեմիայի օրատահեցաւ աստ երկիցս գեոնաշարժութիւն, այլ բարեբախտադէս թե թե իմն գորով չարար փառ, ոսկայն յայնմ աւաւր գիտեալ ի ներքին հաւանդակղզւոյս հարի սասակ և յաճախ դմեծ չարիս է գործեալ, մանաւանդ ի Զիրբուն և յԱղբրմայի, ուրանօր բաց ի փոյստակերակց ամենայն շինուածք և բնակութիւնք քարեայք կամ գլխովին կործանեցան, կամ խախտեալ փառեցան յաւալին տեղու զորով յաւելի քան երկրից օթեանաց, և ի վերջնոյն քառանից, ընդ օրոց և երկու երեւի գործարանք Շաքարի, Եւս. կալուածք ի հիմանց խրանի անկեալ քակտեցան։ Իսկ բաց ի քանի տեղաւորից ամենայն բնակիչք կարողացան իրկել քանձինս փախստեամբ և ապառաւանի ի դաշտավայրն—այլ և ուրեք ուրեք պատառեցաւ գեան մինչև ցարս ոտ յայնութեամբ և արտաքս վիժեցաւ անախ ֆուր պղտոր և աւաղաւ։

Նկատեալ զի ի տեղինն՝ ուր, աստեւել մատաւար էին Հրաբուղի լերին անդ առաւել ուժգինս զգային զշարժիւն։

Ի՞նչ արեցի:

Այս երկիցս եղև՝ զի արգարացի
դանդառ յարուցանեն զմէնք (Ասորե-
կամք, տինն թէ և Ասորեարք (Ալ-
թուխոյ՝ յաղագոս անագաներդ մեր
զմանն ըստանորդութեանց իւրեանց) :
Արքան արգարացի է քանդաւն՝ տյն-
քան և մի թ խոստովանիմք միզ զյան-
ցանս մեր, — տակոյն և այնպէս՝ քոյ-
մաղքոյ, որքան և իցեմք՝ ոչ երբէք
զմուռ ունդամ ածալք (Թերանալ յայն-
միկ) : Ա՛յ միայն եւսմոզն ազգասի-
բութեանն Ասորեկամաց մերոց ՚ի Ան-
կաւոր՝ կարէր, և կարէ այսուհետեւ
ապահովել Ասորեկամաց մերոց դակըն-
կալութիւնս նոցա, և մեզ՝ զհաւա-
տարմութիւն ծառայութեանս, (Ահու-
նիմք ասպաքէն, զի այս շնորհ ազգա-
սիրութեան յորդորելոյն և ևս, ՚ի փա-
ռսս ամենաքօղոյր ազգութեան մեր) :

Չինք Կոնստանդ կալան և մար-
թեցին ոգիւ վեց յԱնդգիտացոյ ան-
տի՝ որք որոյց տալիւ մատաւ էին
յարդեկեալ ստ՝ման Տէրութեան իւ-
րեանց , | բաղբք տեղւոյս առն .
եթէ Չինացիք յանձնողեն զմար-
դտաքանան առնի՝ բարի է . ապա թի-
նէ՝ վերստին բանի պատերազմ ընդ-
մէջ երկնաւոր Տէրութեան և Մե-
ծին (Բրիտանիոյ) :

APPENDICES

1. James Van Fleet 18-1847.

ՍԷԺԱԿՍԻԱՆԻ ՍԿՈՒԼՈՆ (մեկա-
նոսմանի և զանգարանի) որդի վեհմա-
ստրու Լյիխոլ Գևորգի է մեծապան
ամուսն ամուսնացաւ սուրբ որին օգ

ընդ Խամին էրկջ Վաստերն Պարոն Ա-
ւետիկ Մահի Յաւէի Յաւանու
Շաքուրեանց . բայց ոչ պիբան մե-
ծահանգէս որպիսի էր էրկջ եղբօն իւ-
րոյ Մեծապատիւ Յաւսիկոյ՝ իբրեւ
երկուհիէս տմօք յառսց :

Հօսէն Իսան Սահարբլ բնակար
(նորոյ տրառանուանեալ Նիզամիդ
Պօլէ) կարգի քաղաքապետ էի-
րադոյ, զիկն ստանալոյ նորա և զհա-
վարտօղ յանցեալ ()կաօք ամայս՝
խախտումն լեալ է չաճան նորա Ի
Թէհրանոյ, ապա պահանջեալ լին-
լոյ Ի նմանէ Ի նորոյ՝ համարոյ եկամտից
է իրաւոյ :

† 2nd Aug 19th July 1847.

Պատմի այժմ աստ թէ Սիրբա
Նէրի Եանն, (որ իբրեւ Յամաք յա-
ռաջ քան վոյս քաղաքապետն էր Շի-
բաղայ), գոյով կարդեալ քազաքապետ
անդոյս միանգամայն եւ Շուշտարայ,
Գանդիլու եւ Սուհամբայի, յետ սա-
կաւոց ունի ժամանել աստ ի թէհ-
րանայ, Պատճէն հրովարտակի շուր-
հելոյ տաղեալ Իտնին ի թագաւո-
րէն՝ իբրեւ Յաւորբք յառաջ քան
զոյս հասեալ աստ՝ ընթերցեալ եղև
հրատարակու ի լսելիս ժողովոցանո,
զոյս լսելով Սիրբայ Գորգին Իտ-
նին՝ գնացեալ ի տուն գլխաւոր մահ-
մետական գեղպետի տեղոյս՝ կոյ յա-
կատանի, Եղբայր նորա Սուլէյման
Սարթիի Եանն եւ աստ, հանդերձ
որդւոյք եւ գասերով իւրովք,

— Պարտիզն կոտորիւմը թե՛ անհե. Գաղղիոյ մէջ
ստեղծարարուն զաշխարհութիւն մի հաստատուելով
այդ վերջին ճշմութիւնն հեղափոխութիւն պիտի իրեն
է փառքէն, որ զթիկէ ճափաւորացն է ասանաբն. որ
Պարտիզնայուն կեն Եւրոպայի հետ. չամանաւոր
Հեղափոխութիւն փոփոխութիւն մի Եւրոպայի իրիւրէն,
նե՛կ միւս է. ո՛ր Գնեմանաւոր Հիմք՝ որ Պարտիզն Եւրոպայ
Եւրոպայի միւս կողմէն Եւրոպայի միւս կողմէն է. սեւ ծովի
կրկնամիտին շատ Եւրոպայի միւս կողմէն է. Եւրոպայի

ԵՊԻՓՏՈՍ

Յայտնի է Հաաարսիւս թեան թէ՛ Սեծագրոսին Ստեփանն իշովի Լաֆէնդին՝ որ երկար ժամանակէ ի վեր Լաֆէնդոսին հաաարսիւս թեան ծառայուածին մէջ կըլանուի՝ շատ օրինակներու մէջ երեւելի հանգիստացաւ իւր բնական աշխարհութեամբ, խնկած կենցաղագիտութեամբ և զինականութեամբ, վասնորոյ Սեծեմէս Լաֆէնդին պատահայ զինքն յանձնելով նմա բանի մի տարի՝ ի վեր փաթիլի Լաֆէնդոսիան զպրոցին վերադառնալ թելեն. որ տեղ Լաֆէնդոսի իշովանդուն տնայնից և սրտանաւորաց դաւաններէն ի դատ. Եւրին Բարձրութեան որդիքն ևս իրենց ուսմանք կկատարելագործեն. Սեծաշուք Ստեփանն իշովի Լաֆէնդին իւր այս երեւելի պաշտօնին մէջ ոչնչով արժանաւորութեամբ վարուեցաւ՝ որ իւր տիրոջ երախտագիտութեան վրայ նոր իրաւունքներ ստացաւ. Ստեփանն Բարձրագոյնի փախարբայն, որ քաջ կըլծանալէ իւրաքանչիւր անձին որժանիքն և ինովին կվորձաարեղայն համեցաւ մարդասիրութեամբ Պաշտեան աստիճան շնորհելու յիշեալ իւր հաւատարիմ պաշտօնաւորին. Ստեփանն այս առթիւ կրիւթեամբ բոլոր հայկազուն հաաարսիւս թեան մտերմութեամբ թիւն հաաարսիւս յայտնելու վստմովայ Ստեփանն Րևով Պէլին. բարեմաղնելով նորա ամէն կերպ երջանկութեան և երկար կեանք ի ցնծութիւն և ի պատիւ քոջ հանուր ազգիս:

ԱՐԽԱՆՈՐ

ԵՆԿՊԻԷ

Երբեքոս եւ Հեթում. — Հեթում զորձ ան յանդ իման եկայ Երաբքոսին Ֆիլոփիլոսոֆի և բարբ բարձր թէ յորապէս իւրաքանչիւր շարք ի մերձակայս արտի իւրոյ՝ առաջնաբ կսիւնալ և աղանանեալ էր ցորեանն. «Եւն» տե յնա Երաբքոսն. «ան» իրքան իցէ ինա և վճարեցից. Պատասխանէ Հեթումն. «Տէր արդէն իսկ տեսեալ է իմ զփնան, որ արժէ յիտն ոսկի դաշնկանաց. Իսկոյն վճարէ նմա. Բայց ի գալ դաշնանն տեսեալ Հեթումին թէ վերադին ցցուեցան քչաքն և բերին ցորեան աստիկ հաղարն՝ տարաւ ամբողջ յիտն ոսկի դաշնկանն և դարձոյց Երաբքոսին. «Լահուսիկ այս է, զոր սիրեմ» տե ցնա Երաբքոսն. և մտալ ի սենեակն և դարձեալ՝ այց ի ձեռս Հեթումին դարձիւր ոսկի դաշնկանն. և տե. «Երբ որդիքս հաաաի աւելաւ՝ տեւր նմա զայդ, և աստ թէ որդեա ընկալար»:

Լեւոնտե Մեհմեդ

ՀԱՐԱՊԱՏԱՆԻՆԻՐ

Յարդոյ Պարսն Վ. Սրտակեր Լրագրի.

Յարդոյ Պարսն

Թեպէտ և ամէն լրագրոց տեսնէ հարդոյ՝ որ աստու մեծա թանկութ յաւան մին իւր անց և թիւն, տակոյն արտաբ եմ իւրե. Հայ տեղ, որ մեր գլխի լրագրոց միջո մն իմացայլ. «եղի աստուա» իւրեանք իսկան արտաբ իւրագրոց լինում:

Պատասխան. զրբո այս է, որ յիշէ մն բարեկամ տան լինելով՝ ուր ձեռք ընկերութեան մին երկու, և երեքն էլ կային. տեսայ մն ծառայն իւրագրոց. աստու գաւժ գաւտայ. Հայաստան մեծա մն և մն յարդարութեան մն Պարսնից որ աստուգրն ձեռագրին. «Ինք որ կայ բանն արդարեալ և ես տեղն զարդ պատա

ւական լըտարի բարձր պարտականութիւնն հարգու-
ցի, և չգիտեմ ի՞նչ պատահանութիւն պիտի
սեւեռայ որոք, լըտարի երէկ իւր ինքեւ և այլոց
վերայ խօսի :

Բայց ներկայ իմ լնա Վերսալտու, չ' յուսամ
չեա տակէ՛ց քողար բաւանորդութեան թաղիք մնա-
տալու իմ ճշմարիտ նկատաւորութեան քննելու ու
աւարկելիք, թէ ի՞նչ Վերս, ի՞նչ Ստամբուլ, ի՞նչ
Քաթայ, անդ եմք՝ աւ պիտի իրար ոքիւմք. և նկն
էդ լնգու ողբ՝ փոքր օրէն մէջ ին բաւանորդ դասը :

Չեա կարող ասել, որ մինչ օրս գործիք ինչ ջու-
ւերի ալ էկել այդ՝ Հայաստանի մասն. քանիչ ես եւ
զիտեմ, լրեւա՞ծ նաեւ. ձեր Գերարատիւ լնկերու-
թեան հաստիւ աւ Պարսի Աղաթօնն՝ որ թէ մեր
տեղւոյս հասարակութեան հասկման անձն համարի,
կամայ՛ք՝ անուան ևս տալ :

Կերպիւ իմացմանոյ որ Պարսի Հայաստանն աւելց
մեզ քանի տալ և քողարաւորադէս գուք ևս հաւա-
տալիք. քանիչ զիտեա ևս տեղւոյս փոստով մեծ
գործ աւելմ, և քողար նկատանամ. ինչ մը կայ. և
մեք՝ ևս քան հեւա իր կամք. որք օգնականա-
թիւն իմայելից չեմք էն մարդին կամ՝ էն լրագրին՝
որ մեզ մեր Հայրենեաց լուսն տայ. ինչ լրեւա-
բութեանոյ ոչս թագուլ և Վանեցւոց և Վայոտք-
ցւոց Պարլամենտ և Զորաւ. բարազել. որ ինչ լն-
գուով և զրեա՝ աւ նայն է :

Արշալուսնն շիրհադադմք զն միջին Ճանապարհ
պտնէ. և թաւի թէ՛ որդիս աւաթին՝ նոյն և շարաւ-
նակ լըտարի մը լինելոց է այն, միայն թէ զայ-
րենեաց մանաւանդ թաւել շարժիցի :

Պարսի Վերսալտու, զիտեմք քո վտառի բը-
նութեանը՝ ոչ կամիմ՝ վտաւել զրեւ ընդզեմ իզրու-
րուք. բայց յիշաւ ի՛նչ կարին ընթերցեալ էի Աղաթո-
նիքի թերթերու մէ և զոր տակ յանդիտար օրն՝ քա-
մակելի երե եղաւ ինձ զբժողութիւնս. էլ ասն Ար-
ղատեք էրէք. — բայց աղաւթմ կար զիս հրաժարեալ
թէ ի՛նչ Ստամբուլ և թէ Քաթայէ քայ և իմ անուան
հանիւր Հայաստանի ոտաւորութիւնք. Վերջագիս
ասեմ՝ — սիրեա քոյ աշխարհաւեւութեանք :

Ի. Կալիաթա

17 Յունիսար 1848.

Քոյր Խանութ Կոստայ

ՀԱՅ.

Բանասիրական

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ Ար-
մանադատիւ Տէր Զովհաննէս Իսա-
կեան ուսաք լրեւադատիւ Տեառն
Զովհաննէս Գալստանեան ի՛նչ Կոր

Քաթայ՝ գործիակ մի Մեկնութեան
Յայտնութեան Սրբոյ Առաքելոյն
Զովհաննէս ի՛նչ Վերսալտու եղիտեղութե
Բերթուսեցւոյ՝ դոր տաղարեւաց Արա-
բատեան լնկերութիւն Ուսումնասեր
քահանայն վերձանացեալ զայն՝ հե-
տածուա լինի. և գտանէ զայն ինն ձե-
սագիր Մեկնութեան նմին Յայտ-
նութեան՝ Թարգմանեալ արդեամբք
Տեառն Ներսիս Լամբրոնացւոյ՝
ի՛նչ Լատինական բարբառոյ ի՛նչ Հայո. և
դոր և մեծա ջանիւք տայ վերսալիս
օրինակել :

Գործն բաժանեալ է յետմանա-
տէն գլուխո. այլ տխրասոյ զե պո-
կոսին կլմ. և Հ. զլուխք նորին :

Օգրոց այժման. հարեանցիկ գը-
տանեմք զյիշատակութիւն ի՛նչ 15 էջ
յառաջարանի նորոյ Հայկաղեան Բա-
նարանոյ, աւր գնի՝ «Լաթ. Մեկնու-
թիւն Զովհաննէս Թարգմանեալ ա-
ւաւել՝ քան յարինեալ» — Որով ի-
մանի զի Յառաջարան և Վերջաբան
դրոցն՝ պոկոսին յօրինակին Վերեա-
կոյ. ապա թէ մէ՛ջ այսքան տարաւմ
ոչ ծանոթարանէին նաքա. Օգրիտին
ևս ապագրեմք աստանօր. և անու-
նիմք՝ զի Ազգասիրութեամբ և Հայ-
րենասիրութեամբ երկոյուն կողմանց
ևս՝ լըտեալ ամբողջին ծագեցի աւ-
ի բոյս ընդհանուր ազդիս :

Երաւարան-Շիւն

Գործն այդ յայտնութեան Զովհաննէս Աւետ-
րանին ի՛նչ մէջ այլ զերս տաւաքիտեան զոր ունի
երկեցի. քանութեամբ և կամք կողարց իմն և եւ
պիտակասկզպութեան ևս ասանց պատճառի և ըն-
դունելի. քանիչ իմաստութիւն Աստուծոյ որ և
դաւա մեծ է հայեցողոյն ի՛նչ մասց աշխ. որդեւ
տար և զուտ. չեմ իւր շողոյն որքոյ՝ զոր պարտ է ոչ
անտես աւանել. այլ և եւէ տուտ. որպէս ի՛նչ լըտաց
մանց ի՛նչ մարդանէ համարեալ եղի. Կա ևս ապագ
Որոտման որդեւ Զովհաննէս. Զի եթէ հաւա-
տամք քանիչն Աթանասի մեծ Հայրապետին Աղեք-
սանդաւ. որ թարգմանեաց զհին և զնոր կրակարանս

